

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ
ΚΑΙ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΜΟΝΑΔΑ ΚΡΑΤΙΚΩΝ ΕΝΙΣΧΥΣΕΩΝ

Ταχ. Δ/ση : Καραγεώργη Σερβίας 6,
: 101 84 Αθήνα
Πληροφορίες : Μ. Γκότση
Τηλέφωνο : 213 1391 122, -100
E-Mail : kemke@minfin.gr

ΠΡΟΣ : ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ &
ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ
ΤΜΗΜΑ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΩΝ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ & ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΠΔΕ
(υπόψιν κ. Ιωάννας Μπέλλα,
i.mpella@ypes.gov.gr)

ΘΕΜΑ: ΓΝ 136/2026 - Γνωμοδότηση επί της πρόσκλησης της Γενικής Διεύθυνσης Αναπτυξιακού Προγραμματισμού της Περιφέρειας Κρήτης, με τίτλο «Χρηματοδότηση Πολιτιστικών και Αθλητικών Φορέων για την υλοποίηση εκδηλώσεων και δράσεων»

Σχετ.: Το από 07.08.2026 ηλεκτρονικό μήνυμα του Υπουργείου Εσωτερικών με το οποίο προωθείται ηλεκτρονική αλληλογραφία εκ μέρους της Περιφέρειας Κρήτης

Σε απάντηση του ανωτέρω σχετικού, με το οποίο διαβιβάστηκε στην Υπηρεσία μας σχέδιο Πρόσκλησης για την υποβολή προτάσεων χρηματοδότησης για το εν θέματι έργο, θέτουμε υπόψιν σας τα ακόλουθα αναφορικά με τα ζητήματα αρμοδιότητάς μας:

1. Σύνοψη περιγραφή του μέτρου χρηματοδότησης

Η Πρόσκληση αφορά την υποβολή προτάσεων πράξεων στο «ΠΠΑ Περιφέρειας Κρήτης 2026-2030» προκειμένου να ενταχθούν και να χρηματοδοτηθούν στο πλαίσιο των Αξόνων Προτεραιότητας 1.12 «Ενίσχυση και αναβάθμιση του Αθλητισμού» και 4.8 «Υποδομές και δράσεις σύγχρονου πολιτισμού», με **δυνητικό δικαιούχο την Περιφέρεια Κρήτης** (Διεύθυνση Πολιτισμού και Αθλητισμού). Η δημόσια δαπάνη (ΕΠΑ) που διατίθεται με την πρόσκληση/ανακοίνωση πρόθεσης χρηματοδότησης ανέρχεται σε €1.500.000.

Σύμφωνα με τα αναφερόμενα στο σχέδιο της πρόσκλησης, αντικείμενο της πρόσκλησης αποτελεί η χρηματοδότηση φορέων της Περιφέρειας Κρήτης για την **υλοποίηση δράσεων και εκδηλώσεων πολιτισμού και αθλητισμού** με στόχο την ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής, τη διεύρυνση της συμμετοχής των πολιτών στην πολιτιστική και αθλητική ζωή, την ανάδειξη της πολιτιστικής ταυτότητας της Κρήτης και τη βελτίωση της ποιότητας ζωής των κατοίκων. Οι χρηματοδοτούμενες δράσεις/εκδηλώσεις **θα απευθύνονται στο ευρύ κοινό χωρίς**

αποκλεισμούς και χωρίς αντίτιμο και αποσκοπούν στην υποστήριξη πρωτοβουλιών που προάγουν την καλλιτεχνική δημιουργία, τη διατήρηση και ανάδειξη της υλικής και άυλης πολιτιστικής κληρονομιάς, τη διάδοση του αθλητισμού και της ευγενούς άμιλλας, καθώς και την ενίσχυση της ενεργού συμμετοχής των πολιτών, με ιδιαίτερη έμφαση στους νέους, στις ευάλωτες κοινωνικές ομάδες και στους κατοίκους απομακρυσμένων οικισμών της ενδοχώρας της Περιφέρειας Κρήτης. Επιδιώκεται η στήριξη και **χρηματοδότηση τοπικών συλλογικών φορέων**, όπως ενδεικτικά: αθλητικοί και πολιτιστικοί σύλλογοι, αθλητικά σωματεία, πολιτιστικά ιδρύματα και σύλλογοι, αστικές μη κερδοσκοπικές εταιρείες, κοινωφελείς φορείς και λοιποί μη κερδοσκοπικοί οργανισμοί που έχουν συσταθεί και λειτουργούν σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία.

2. Εξέταση από πλευράς δικαίου κρατικών ενισχύσεων

Για να χαρακτηριστεί ένα μέτρο χρηματοδότησης ως κρατική ενίσχυση σύμφωνα με το άρθρο 107 παρ. 1 ΣΛΕΕ, πρέπει να συντρέχουν σωρευτικά οι κάτωθι προϋποθέσεις:

1. Οι δικαιούχοι της ενίσχυσης πρέπει να ασκούν οικονομική δραστηριότητα, υπό την έννοια ότι παρέχουν αγαθά ή υπηρεσίες σε μια αγορά, 2. Να παρέχεται από το κράτος ή με κρατικούς πόρους και να καταλογίζεται σε αυτό, 3. Να ενέχει οικονομικό πλεονέκτημα για τους δικαιούχους, 4. Να είναι επιλεκτικό, ήτοι να αφορά ορισμένες επιχειρήσεις ή ορισμένους κλάδους παραγωγής, και 5. Να επηρεάζει τις συναλλαγές μεταξύ των κρατών-μελών και να νοθεύει ή να απειλεί να νοθεύσει τον ανταγωνισμό.

A. Ως προς την Περιφέρεια Κρήτης

Σύμφωνα με την Ανακοίνωση της Ε.Ε. για την έννοια της κρατικής ενίσχυσης (2016/C 262/01) (στο εξής: «Ανακοίνωση»), οι κανόνες για τις κρατικές ενισχύσεις εφαρμόζονται μόνο όταν ο δικαιούχος του μέτρου είναι «επιχείρηση», δηλαδή οντότητα που ασκεί οικονομική δραστηριότητα ανεξάρτητα από το νομικό καθεστώς που την διέπει και τον τρόπο χρηματοδότησής της. Το Δικαστήριο της Ε.Ε. έχει επανειλημμένα αποφανθεί ότι *κάθε δραστηριότητα που συνίσταται στην παροχή αγαθών και υπηρεσιών στην αγορά αποτελεί οικονομική δραστηριότητα*.

Εν προκειμένω, ως δυνητικός δικαιούχος αναφέρεται η Περιφέρεια Κρήτης (Διεύθυνση Πολιτισμού και Αθλητισμού). Επομένως, η χρηματοδότηση της υπό εξέταση Πρόσκλησης συνιστά εσωτερική μεταφορά πόρων από μία υπηρεσία της Περιφέρειας Κρήτης σε άλλη και αποτελεί μία διαχειριστική διαδικασία για τη διασφάλιση των πόρων του φορέα προκειμένου να προχωρήσει στην υλοποίηση του φυσικού αντικείμενου της Πρόσκλησης. Εφόσον οι δράσεις δεν θα υλοποιηθούν από την Περιφέρεια, η εν λόγω μεταφορά δεν συνιστά αυτή καθαυτή μέτρο χορήγησης κρατικής ενίσχυσης, για το οποίο η γνωμοδοτεί η Υπηρεσία μας. Μέτρα χορήγησης κρατικής ενίσχυσης συνιστούν οι Προσκλήσεις προς δυνητικούς δικαιούχους, που θεσπίζονται με εφαρμοστικές ΚΥΑ και οι οποίες εκδίδονται κατ' εξουσιοδότηση νόμων που θεσπίζουν Προγράμματα/καθεστώτα ενισχύσεων. Συνεπώς, Προσκλήσεις που θα εκδοθούν κατά τη διαδικασία υλοποίησης του συγκεκριμένου έργου, δύνανται να συνιστούν μέτρα χορήγησης κρατικής ενίσχυσης, για τα οποία απαιτείται η γνωμοδότηση της Υπηρεσίας μας.

Σημειώνεται περαιτέρω ότι, σύμφωνα με την πρόσκληση: «Ως δυνητικοί δικαιούχοι θεωρούνται και όσοι φορείς έχουν συνάψει σχετικό έγγραφο με τους παραπάνω αναφερόμενους (προγραμματική σύμβαση ή έγγραφο αρμοδίου οργάνου για την πρόθεση υλοποίησης του έργου). Σε αυτή την περίπτωση η πρόταση υποβάλλεται από τον φορέα που έχει/θα αναλάβει την υλοποίηση της πράξης». Εφόσον δεν υπάρχουν στην παρούσα φάση περαιτέρω πληροφορίες για το ποιοι μπορεί να είναι οι λοιποί φορείς με τους οποίους ενδέχεται η Περιφέρεια να συνάψει προγραμματική σύμβαση ή εν γένει συμφωνία για την πρόθεση υλοποίησης συγκεκριμένου έργου, η Υπηρεσία μας επιφυλάσσεται για την ύπαρξη τυχόν ειδικότερων συνθηκών οι οποίες, αν ήταν σε γνώση της, θα διαφοροποιούσαν δυνητικά τη γνωμοδότησή της σχετικά με τους δικαιούχους αυτούς.

B. Ως προς τους τελικούς δικαιούχους

Όσον αφορά τους φορείς/δυνητικούς δικαιούχους στους οποίους θα απευθύνεται σε επόμενο στάδιο η χρηματοδότηση από την Περιφέρεια Κρήτης, και βάσει των περιορισμένων πληροφοριών που περιλαμβάνονται στο παρόν σχέδιο, δεν μπορεί να εκτιμηθεί το αν ασκούν οικονομική δραστηριότητα. Επιπλέον, εφόσον δεν προκύπτει το ακριβές αντικείμενο των χρηματοδοτούμενων πράξεων, οι οποίες περιγράφονται γενικά ως «δράσεις/εκδηλώσεις πολιτισμού και αθλητισμού» ή το μέγιστο ύψος της χρηματοδότησης ανά φορέα, δεν είναι εφικτός ο έλεγχος των κριτηρίων για την ύπαρξη κρατικής ενίσχυσης και η υπαγωγή σε συγκεκριμένη νομική βάση.

Ακολουθεί αναφορά στο θεσμικό πλαίσιο στο οποίο μπορούν εν δυνάμει να υπαχθούν οι αναφερόμενες στο αντικείμενο «δράσεις/εκδηλώσεις πολιτισμού και αθλητισμού».

B.1. Περίπτωση μη ύπαρξης κρατικής ενίσχυσης

Σε σχέση με την ύπαρξη κρατικής ενίσχυσης, δεδομένου ότι πληρούται το κριτήριο της μεταφοράς κρατικών πόρων, του οικονομικού πλεονεκτήματος και της επιλεκτικότητας, εξετάζονται περιπτώσεις μη πλήρωσης των υπολοίπων δύο κριτηρίων:

α) Ως προς το κριτήριο ύπαρξης οικονομικής δραστηριότητας:

Ο χαρακτηρισμός μιας συγκεκριμένης οντότητας ως επιχείρησης εξαρτάται αποκλειστικά από τη φύση των δραστηριοτήτων που ασκεί. Το καθεστώς της οντότητας δυνάμει της εθνικής νομοθεσίας δεν έχει καθοριστική σημασία. Για παράδειγμα, μια οντότητα που έχει χαρακτηριστεί ως ένωση ή αθλητικός όμιλος δυνάμει της εθνικής νομοθεσίας δύναται ωστόσο να θεωρηθεί επιχείρηση κατά την έννοια του άρθρου 107 παρ. 1 ΣΛΕΕ. Επίσης, η εφαρμογή των κανόνων για τις κρατικές ενισχύσεις **δεν εξαρτάται από το εάν η οντότητα έχει κερδοσκοπικό σκοπό**. Οι μη κερδοσκοπικές οντότητες μπορούν επίσης να προσφέρουν αγαθά και υπηρεσίες στην αγορά. Το ίδιο ισχύει και για μια οντότητα που αποτελεί επίσημα μέρος της δημόσιας διοίκησης (παρ.7-9 της Ανακοίνωσης).

Επιπλέον, ο χαρακτηρισμός μιας οντότητας ως επιχείρησης **συνδέεται πάντα με συγκεκριμένη δραστηριότητα**. Μια οντότητα που ασκεί τόσο οικονομικές όσο και μη οικονομικές

δραστηριότητες πρέπει να θεωρείται επιχείρηση μόνο σε σχέση με τον πρώτο τύπο δραστηριοτήτων (παρ.10).

Ειδικά για τον τομέα του πολιτισμού,¹ σύμφωνα με την ανωτέρω Ανακοίνωση της ΕΕ για την έννοια της κρατικής ενίσχυσης², οι δραστηριότητες πολιτισμού είναι δυνατόν να οργανώνονται με μη εμπορικό τρόπο. Τούτο θεωρείται ιδίως στην περίπτωση που διατίθενται δωρεάν στο ευρύ κοινό ή στην περίπτωση που η καταβαλλόμενη εισφορά καλύπτει ένα μικρό μόνο μέρος του πραγματικού τους κόστους (παρ. 34 της Ανακοίνωσης). Από την άλλη πλευρά η κάλυψη του μεγαλύτερου μέρους των χρηματοδοτικών αναγκών από τις εισφορές των επισκεπτών ή μέσω άλλων εμπορικών διευθετήσεων, συνηγορεί υπέρ της αντίθετης άποψης (παρ. 35). Η DG COMP έχει ατύπως διευκρινίσει, στο πλαίσιο σχετικού ερωτήματος υποβληθέντος από έτερο κ – μ στην πλατφόρμα e-wiki ότι το κρίσιμο ποσοστό χρηματοδότησης είναι το 50% του πραγματικού κόστους. Αυτό σημαίνει ότι στην περίπτωση που τα έσοδα από τους επισκέπτες δεν καλύπτουν περισσότερο από το 50% του πραγματικού κόστους, τότε θεωρείται ότι δεν ασκείται οικονομική δραστηριότητα. Κρίσιμο στοιχείο είναι το χρονικό σημείο που θα πρέπει να πληρούται το στοιχείο αυτό. Σύμφωνα με τη θέση που έχει λάβει η DG COMP, το στοιχείο αυτό θα πρέπει να πληρούται τόσο κατά το χρονικό σημείο έγκρισης του εξεταζόμενου μέτρου όσο και κάθε έτος μέχρι την πλήρη απόσβεση της επένδυσης³. Στην περίπτωση που το ως άνω κριτήριο πληρούται μεν αρχικώς αλλά όχι στη συνέχεια, τότε θα πρέπει σε εκείνο το χρονικό σημείο που παύει να πληρούται το μέτρο να ελέγχεται με άλλη νομική βάση .

Σημειώνεται συναφώς ότι εφόσον μία υποδομή χρησιμοποιείται τόσο για οικονομικές όσο και για μη οικονομικές δραστηριότητες, θα πρέπει να διασφαλίζεται ότι η δημόσια χρηματοδότηση που προβλέπεται για τις μη οικονομικές δραστηριότητες δεν μπορεί να χρησιμοποιηθεί για τη διεισδότηση των οικονομικών δραστηριοτήτων, μέσω τήρησης χωριστών λογαριασμών. Επομένως, σε περίπτωση μεικτής χρήσης, εάν η υποδομή χρησιμοποιείται σχεδόν αποκλειστικά για μη οικονομική δραστηριότητα, η Επιτροπή θεωρεί ότι η χρηματοδότησή της ενδέχεται να μην εμπίπτει καθόλου στο πεδίο εφαρμογής των κανόνων περί κρατικών ενισχύσεων, υπό την προϋπόθεση ότι η οικονομική χρήση παραμένει αμιγώς επικουρική, ήτοι για δραστηριότητα που συνδέεται άμεσα με τη λειτουργία της υποδομής και είναι απαραίτητη γι' αυτήν ή είναι συνυφασμένη με την κύρια μη οικονομική χρήση της. Αυτό πρέπει να θεωρηθεί ότι συμβαίνει όταν οι οικονομικές δραστηριότητες αναλώνουν τις ίδιες εισροές όπως και οι μη οικονομικές δραστηριότητες, για παράδειγμα υλικό, εξοπλισμό, εργασία ή πάγιο κεφάλαιο και η δυναμικότητα που διατίθεται κάθε χρόνο για μια τέτοια δραστηριότητα δεν υπερβαίνει το 20% της συνολικής ετήσιας δυναμικότητας της υποδομής .

¹ Ο τομέας του πολιτισμού και της διαφύλαξης της κληρονομιάς καλύπτει ευρύ φάσμα σκοπών και δραστηριοτήτων, όπως μεταξύ άλλων: μουσεία, αρχαία, βιβλιοθήκες, καλλιτεχνικά και πολιτιστικά κέντρα ή χώρους, θέατρα, λυρικές σκηνές, αίθουσες συναυλιών, αρχαιολογικούς χώρους, μνημεία, τοποθεσίες και κτίρια ιστορικής σημασίας, παραδοσιακά έθιμα και χειροτεχνία, φεστιβάλ και εκθέσεις, αλλά και πολιτιστικές και καλλιτεχνικές εκπαιδευτικές δραστηριότητες (παρ. 33 της Ανακοίνωσης).

² [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/PDF/?uri=CELEX:52016XC0719\(05\)&from=EL](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/PDF/?uri=CELEX:52016XC0719(05)&from=EL), παρ. 34-35

³ Βλ. άτυπη απάντηση της DG COMP προς την Ουγγαρία στις 16.6.2016 στην πλατφόρμα e - wiki

Ειδικά για τον τομέα του αθλητισμού, σημειώνεται ότι κόστη που δημιουργούνται για ερασιτέχνες αθλητές δεν συνιστούν κρατική ενίσχυση, ελλείψει οικονομικής δραστηριότητας⁴.

➤ Συμπερασματικά, εφόσον οι χρηματοδοτούμενες από την Περιφέρεια Κρήτης δράσεις θα κατευθυνθούν σε φορείς που δεν ασκούν οικονομική δραστηριότητα, π.χ. επειδή θα υλοποιήσουν δράσεις που μπορούν να χαρακτηριστούν πολιτιστικές κατά τα εθνικά κριτήρια και πληρούν τις ανωτέρω προϋποθέσεις (μη ύπαρξη καταβαλλόμενου από το κοινό ή για λογαριασμό του κοινού ανταλλάγματος προς το φορέα οργάνωσης της οικείας δράσης ή έστω καταβολή συμβολικού ανταλλάγματος και σε κάθε περίπτωση κάτω του 50% του πραγματικού κόστους της δράσης), μπορεί να υποστηριχθεί ότι ο φορέας που θα οργανώσει τη σχετική δράση και θα χρηματοδοτηθεί από την Περιφέρεια Κρήτης, δεν ασκεί οικονομική δραστηριότητα στη συγκεκριμένη περίπτωση και συνεπώς δεν τίθεται ζήτημα κρατικής ενίσχυσης κατ'άρθρ. 107 παρ. 1 ΣΛΕΕ εκ της σχετικής χρηματοδότησης. Σημειώνεται πάντως πως αν οι συγκεκριμένοι φορείς ασκούν κατά τα λοιπά οικονομική δραστηριότητα, συνιστώντας επιχειρήσεις κατά την έννοια του ενωσιακού δικαίου, θα πρέπει να τηρούν χωριστούς λογαριασμούς προς διασφάλιση μη διεπιδόησης των οικονομικών τους δραστηριοτήτων από τις ανωτέρω μη οικονομικές.

β) Ως προς το κριτήριο επηρεασμού των συναλλαγών μεταξύ των κρατών-μελών και νόθευσης του ανταγωνισμού:

Σε ορισμένες περιπτώσεις είναι δυνατό λόγω ειδικών περιστάσεων, ένα μέτρο να έχει **καθαρά τοπικό αντίκτυπο** και κατά συνέπεια να μην επηρεάζει τις συναλλαγές μεταξύ κρατών μελών. Σε αυτές τις περιπτώσεις ο δικαιούχος παρέχει αγαθά ή υπηρεσίες σε μια περιορισμένη περιοχή ενός κράτους μέλους και θεωρείται απίθανο να προσελκύσει πελάτες από άλλα κράτη μέλη, και επομένως δεν θα μπορούσε να προβλεφθεί ότι το μέτρο θα έχει παρά οριακές επιπτώσεις στις συνθήκες των διασυνοριακών επενδύσεων ή της εγκατάστασης (παρ. 196 της Ανακοίνωσης).

Για τη διαπίστωση του τοπικού χαρακτήρα εξετάζονται ενδεικτικά οι ακόλουθες παράμετροι: α) η περιορισμένη περιοχή δραστηριοποίησης του δικαιούχου και ο μικρός πληθυσμός στον οποίο απευθύνεται, με την έννοια της αδυναμίας προσέλκυσης πελατών από άλλα κράτη μέλη, β) το γεγονός ότι εκ των πραγμάτων το κοινό που απευθύνεται είναι τοπικά εντοπισμένο σε συγκεκριμένη περιοχή και γ) το γεγονός ότι σκοπός του δικαιούχου δεν είναι η αύξηση των δραστηριοτήτων του, καθώς τότε θα μπορούσε να προσελκύσει ενδιαφέρον από άλλα κράτη μέλη, δ) το χαμηλό ποσό κρατικής ενίσχυσης, ε) η κατάσταση στη σχετική αγορά και τη μικρή δυναμικότητα του δικαιούχου, στ) τυχόν ενδείξεις από άλλα κράτη μέλη για επενδύσεις στη σχετική τοπική αγορά.

⁴ Βλ. άτυπες απαντήσεις της DG COMP στις 10.08.2017 και στις 05.07.2026 σε σχετικό ερώτημα στην πλατφόρμα e wiki της Εσθονία

Συναφώς σημειώνεται ότι αθλητικές διοργανώσεις, στις οποίες συμμετέχουν ερασιτέχνες αθλητές και έχουν τοπικό αντίκτυπο, είναι απίθανο να επηρεάσουν τον ανταγωνισμό και συνεπώς να έχουν ζήτημα κρατικής ενίσχυσης κατ'άρθρ. 107 παρ. 1 ΣΛΕΕ⁵.

Το κατά πόσον ο τοπικός χαρακτήρας ενός μέτρου κρατικής χρηματοδότησης μπορεί να επηρεάσει ή όχι τις ενδοενωσιακές συναλλαγές, αξιολογείται κάθε φορά ad hoc βάσει των παραπάνω κριτηρίων και σχετικής τεκμηρίωσης. Στις περιπτώσεις που δεν μπορεί τεκμηριωμένα να υποστηριχθεί ότι η χρηματοδότηση θα έχει μόνο τοπικό αντίκτυπο, και εάν πληρούνται σωρευτικά όλα τα κριτήρια για την ύπαρξη κρατικής ενίσχυσης, πρέπει εν συνεχεία να εξεταστεί η συμβατότητα της ενίσχυσης με τους ενωσιακούς κανόνες. Συναφώς θέτουμε υπ'όψιν σας το με αριθμ. Α.Π.: 1148/ 2015 σημείωμα της ΜΟΚΕ.

➤ *Εφόσον συνεπώς οι χρηματοδοτούμενες από την Περιφέρεια Κρήτης δράσεις μπορεί να τεκμηριωθεί στη βάση των ανωτέρω ότι μπορούν να χαρακτηριστούν ως τοπικού αντικτύπου και πάλι δεν τίθεται ζήτημα κρατικής ενίσχυσης στο επίπεδό τους κατά την έννοια του άρθρ. 107 παρ. 1 ΣΛΕΕ.*

B.2 Περιπτώσεις ύπαρξης κρατικής ενίσχυσης

Σε περίπτωση που δεν καταστεί δυνατόν να τεκμηριωθεί, στη βάση των αναφερόμενων ανωτέρω ότι ορισμένες προς χρηματοδότηση από την περιφέρεια Κρήτης δράσεις δεν ενέχουν κατ'αρχήν στοιχείο κρατικής ενίσχυσης κατ'άρθρ. 107 παρ. 1 ΣΛΕΕ, τότε θα πρέπει να αναζητηθεί η κατάλληλη ενωσιακή νομική βάση για την υπαγωγή τους. Στο πλαίσιο αυτό σημειωτέα τα ακόλουθα:

α) Ενισχύσεις ήσσονος σημασίας

Στην περίπτωση που το μέτρο ήθελε θεωρηθεί κρατική ενίσχυση, θα μπορούσε να υπαχθεί στον Κανονισμό (ΕΕ) 2023/2831 της Επιτροπής για τις ενισχύσεις ήσσονος σημασίας (Κανονισμός de minimis), σύμφωνα με τον οποίο δύναται να χορηγηθούν **σε ενιαία επιχείρηση** (με την έννοια του αρ. 2 παρ. 2 του Κανονισμού (ΕΕ) 2023/2831) ενισχύσεις **έως 300.000 ευρώ σε οποιαδήποτε περίοδο τριών ετών**, εφόσον πληρούνται οι τιθέμενες σε αυτόν προϋποθέσεις.

β) Γενικός Κανονισμός Απαλλαγής κατά κατηγορία

Εναλλακτικά θα μπορούσε να εξετασθεί η υπαγωγή στον Κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 651/2014 της Επιτροπής όπως ισχύει (Γενικός Κανονισμός Απαλλαγής κατά κατηγορία, εφεξής «ΓΑΚ»), βάσει του οποίου συμβιβάζονται με την εσωτερική αγορά και απαλλάσσονται από την υποχρέωση κοινοποίησης του αρθ. 108 παρ.3 της ΣΛΕΕ ορισμένες κατηγορίες ενισχύσεων, εφόσον πληρούν

⁵ Βλ. άτυπες απαντήσεις της DG COMP στις 10.08.2017 και στις 05.07.2026 σε σχετικό ερώτημα στην πλατφόρμα e wiki της Εσθονίας και της Λετονίας αντίστοιχα.

όλες της προϋποθέσεις του Γενικού μέρους (κεφαλαίου Ι) του ΓΑΚ και τις ειδικότερες προϋποθέσεις που προβλέπονται στα εφαρμοστέα άρθρα.

Για τις δράσεις/εκδηλώσεις πολιτισμού, μπορεί να τύχει εφαρμογής το **άρθρο 53 του ΓΑΚ**, υπό την προϋπόθεση ότι εμπίπτουν σε κάποια από τις κατηγορίες δραστηριοτήτων που αναφέρονται ρητά, όπως μεταξύ άλλων: άυλη κληρονομιά οποιασδήποτε μορφής, συμπεριλαμβανομένων των εθίμων και της χειροτεχνίας της λαϊκής παράδοσης· καλλιτεχνικές ή πολιτιστικές εκδηλώσεις και παραστάσεις, φεστιβάλ, εκθέσεις και άλλες παρόμοιες πολιτιστικές δραστηριότητες· πολιτιστικές και καλλιτεχνικές εκπαιδευτικές δραστηριότητες. Η ενίσχυση μπορεί να αφορά αποκλειστικά τις κατηγορίες επιλέξιμων δαπανών που περιγράφονται στην παρ. 5 του άρθρου 53.

Όσον αφορά δράσεις/εκδηλώσεις αθλητισμού και εφόσον δεν πρόκειται για δαπάνες συναρτώμενες με αθλητικές υποδομές δεν εντοπίζεται εφαρμοστέο άρθρο⁶.

Γ. Τελική Εκτίμηση

Η εσωτερική μεταφορά πόρων μεταξύ Υπηρεσιών της Περιφέρειας Κρήτης, βάσει του υπό εξέταση σχεδίου πρόσκλησης, δεν θεωρείται καταρχήν κρατική ενίσχυση. Ως προς την χρηματοδότηση δικαιούχων φορέων δυνάμει Προσκλήσεων της Περιφέρειας Κρήτης σε επόμενο στάδιο, η υπαγωγή στους κανόνες κρατικών ενισχύσεων πρέπει να εξεταστεί αναλόγως του ειδικότερου αντικειμένου των δράσεων.

Παρότι, εκτιμάται πιθανόν ότι στη βάση των ανωτέρω, σε αρκετές περιπτώσεις δεν θα ανακύπτει ζήτημα κρατικής ενίσχυσης στο επίπεδο των φορέων – ληπτών της ενίσχυσης ελλείψει οικονομικής δραστηριότητας ή / και λόγω τοπικού αντικτύπου, η αξιολόγηση περί της ύπαρξης ή μη κρατικής ενίσχυσης θα πρέπει να γίνεται σε ad hoc βάση, αναλόγως των ειδικότερων λεπτομερειών εκάστης πρότασης με βάση τα ανωτέρω.

Ειδικά για έργα, που κατά την κρίση της επισπεύδουσας Υπηρεσίας ενδέχεται να ενέχουν στοιχεία κρατικής ενίσχυσης, θα πρέπει να ακολουθείται η διαδικασία γνωμοδότησης του άρθρ. 25 του ν.5000/2022.

Ως προς το σχέδιο πρόσκλησης, επισημαίνεται ότι στο Προσίμιο γίνεται διπλή αναφορά στην Ανακοίνωση ΕΕ για την έννοια της κρατικής ενίσχυσης (σημεία 3 και 17). Στις προσκλήσεις προς τους δυνητικούς δικαιούχους, προτείνεται να περιληφθούν τα ανωτέρω αναφερόμενα στην ενότητα Β της παρούσας και να τους ζητείται να τεκμηριώνουν είτε τη μη ύπαρξη κρατικής ενίσχυσης, άλλως την υπαγωγή της στην κατάλληλη ενωσιακή νομική βάση.

Παραμένουμε στην διάθεσή σας για κάθε διευκρίνιση.

Η ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΗ ΤΗΣ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗΣ

κ.α.α. Αιμιλία Σαρματζή

⁶ Βλ. σχετική άτυπη απάντηση της DG COMP προς τη Λετονία στις 15.7.2026

ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΔΙΑΝΟΜΗ:

1. Γραφείο Υφυπουργού Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, κ. Μαρκόπουλου
2. Γραφείο Γενικού Γραμματέα Οικονομικής Πολιτικής και Στρατηγικής, κ. Κασάπη